

Tribuna Nouă

Abonamente:

Pe un an . 750 Lei
Pe 6 luni . 390 Lei
Pe 3 luni . 195 Lei

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
18. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

3 Lei ex.

O școală politică

Arad, 7 Mai.

Câtă vreme regimul comunist va rămâne la hotarele noastre dinspre Răsărit, atâtă timp Basarabia va fi învăluită într-o atmosferă excepțională care cere neapărat un tratament administrativ special, — acesta și un adevăr de care nimeni nu poate să se îndoiască. Starea de urgență excepțională care dăinuiește în Nistru este creată, — precum știm, de o lorgă în ziarul deale — și a putea ușura războiul cu țările și războiul cu vrăjmașii noștri. Complectând această lorgă, d. ministru Tătărescu spunea, într-un discurs ținut la Cameră, că „reza de asediu la Nistru” este deosebită împotriva acelor care cu o vigilență trupească, și jadamit — și a grănicerilor trec încă arme vizibile ascunse ca să le pună la dispoziția acestor vrăjmași. Este o măsură de siguranță împotriva acelor care seamănă cartușe de dinamită dealungul rețelei drumului de fer și acelor care caută să arunce bombele în aer. Este un mijloc de apărare împotriva tuturor acelor care caută să sape temeliile acestui stat, semănând în urma lor crima și dezordinea.

În general, starea de asediu promădată dealungul tuturor granițelor noastre este o măsură de precauție împotriva oricăror tentative de dezordine. Unehirile criminale comuniste se pot produce pe teritoriile oricăruia dintre statele vecine ele pot fi sprijinite în mod firesc de puterea foștilor stăpâni ai provinciilor liberate. Starea excepțională este, în adevăr, mâna de fier a Statului împotriva acelor care caută să schimbe hotarele.

În nefericire nu toată lumea înțelege rostul acestor măsuri de precauție și ele au devenit obiect de atac politic pentru unele partide, în afară de acestea, ducându-se la luptă semănând năpăstirea administrației și împotriva statului și a conducătorilor ei.

Cazul incidentului petrecut între Halipa, fostul ministru al Basarabiei și un ofițer de jandarmi a dat darul să desvăluie, în discuțiile care a stărnit-o la Cameră, o adevărată stare de lucruri alarmantă, provocată de inconștiența unor politicieni care nu și aleg mijloacele în politica de o duc. Precum a fost din declarațiile făcute la Halipa, în Basarabia nu sunt năpăstiri de ordine organizate la acova, care lucrează la subminarea Statului român. Această opera este sprijinită, în mod inconștient, de acțiunile unui partid politic, al lui fruntași cuceră satele din provincie, cu scopul vădit de a popula împotriva guvernului administrației. În adevăr, ce altă ar avea forțatela neîntreținută celor politicieni prin sate, atunci când nu se află în vre-o campanie electorală și nici măcar nu se pre-pune să curățească deschiderea unei mănăstiri?

Nu mai vorbim de declarațiile făcute de către fruntașii aceluiași partid care au conceput fac parte din dreptul din tola teoreticienilor naționaliști a III-a. Mijloacele externe întrebunțate de țărâniști în politica lor apropiată în mod de concepția sovietică dela ova.

Este interesantă evoluția mentalității unui partid din bărbați politici basarabeni dela unire încoace și această evoluție are o legătură directă cu politica ce o fac unii dintre fruntașii politici ardeleni. În adevăr, cine a urmărit desfășurarea vieții politice românești dela război încoace a făcut, desigur, constatarea, că nu întotdeauna basarabienii cari au devenit țărâniști au fost conduși de aceleași sentimente. Toată lumea își amintește că în primii ani după unire unanimitatea basarabenilor era însuflețită de cele mai vii sentimente patriotice, iar manifestările lor în parlament sau în adunări publice, constau în discursuri calde cari vibrau de cea mai curată dragoste de țară. Naționalismul lor mergea chiar până acolo, încât preconizau mijloacele cele mai extreme împotriva dușmanilor țării. Insușii dl Halipa a făcut, în Parlament, de pe banca ministerială aceea faimoasă declarație, acoperită de salve de aplauze, că este gata oricând să arunce în Nistru pe agenții nihilismului.

Nu se îndoia nimeni, și nici nu se putea îndoii, de sinceritatea sentimentelor arătate de basarabeni și aceasta ne dă convingerea că acțiunea lor primejdioasă de azi nu are la bază ei sentimente anti-patriotice ci numai o puternică miopie politică vecină cu inconștiența.

Care a fost cauza schimbării conduitei basarabenilor? Analizând istoria politică a ultimilor ani se poate face constatarea că schimbarea atitudinii acestora coincide cu printr-o schimbare politică regională cu tendințe spre separatism a partidului național ardeleni. Cu același timp de experiență politică, ca și a fruntașilor acestui din urmă partid, basarabenii, lipsiți de discernământul necesar, au primit de bună tactică pe care o desvăluiau în nesăbuitele lor declarații și gesturi dnu Maniu, Vaida și alți partizani ai acestora. Fruntașii basarabeni de cari vorbim au socotit că gestul quasi-revoluționar este ceea ce bună de urmat pentru ajungerea scopului care, în definitiv, tot prelucrarea puterii este. Iar actele de îndrăzneală ale dlor Lupu și amicilor dsale i-au atras în orbita partidului țărânist.

Iată dar că directiva politică a dlor Maniu și Vaida a făcut școală. Școala nenorocită pentru opera de corol-dare a Statului prin potolirea patimilor politice și periculoasă prin practicarea ei în vecinătatea imediată a statului comunist.

Rațiuni superioare de stat reclamă încetarea imediată a practicării unei politici care înseamnă o complicitate inconștientă cu întreprinderile vrăjmașe în contra siguranței Statului și a integrității țării.

NOTE

Propaganda maghiară în străinătate

Arad, 7 Mai

Ziarul nostru s'a ocupat, în diferite rânduri, de furioasă și neobosită activitate a birourilor de propagandă maghiară în străinătate. Agenții acestor birouri nu scapă nici un prilej de a pune, în chipul cel mai acrușat, pe vecinii Ungariei și în special pe Români.

Demultele aceste birouri se folosesc de necunoștința, de cauza a unor intelectuali străini dintre cei mai de vază, pentru a servi scopurile sovietismului maghiar.

Nu odată au fost falsificate texte precise, pentru a îmbăta lumea cu apă rece.

Iată acum un caz recent care pune în adevărata lor lumină procedurile ungurești în materie de propagandă națională:

„Național-Zeitung” din Basel a publicat de curând un număr de propagandă în favoarea Ungariei. Potrivit unor precedente stabilite, dl Musy, președintele confederației elvețiene, a binevoit să scrie în favoarea acestei țări, câteva rânduri destinate să apară în acest supliment.

Intrăcut ideea exprimată de președinte nu a fost interpretată în mod fidel de traducătorul german, corespondentul ziarului „Prager Presse” în Elveția a cerut dlui Musy o precizare, mai ales asupra unui punct cu deosebire delicat. Președintele a făcut corespondentului cehoslovac următoarele declarații: „Național-Zeitung” din Basel conștie în fiecare an un număr special al ziarului unei națiuni străine și relațiilor dintre o țară străină și Elveția. Anul acesta numărul special a fost consacrat Ungariei, iar președintele confederației, potrivit obiceiului, a fost rugat să scrie câteva rânduri.

Președintele a regretat, ca articolul pe care îl redactase în limba franceză nu a putut fi publicat în textul lui original; cu deosebire asupra unui punct, traducerile a fost defectuoasă, făcând necesară o punere la punct, care a avut loc în unul din numeroasele următoare ale ziarului citat. Președintele întrebunțase în articolul său expresiunea „Amputee” vorbind de teritoriile vechi Ungariei pentru traducerea acestui cuvânt, traducătorul a înțeles expresia „beraubt”, care înseamnă: spoliat, furat. Președintele a dat o rectificare în „Național-Zeitung” din 22 Aprilie precizându-și ideea și intențiile sale.

Este regretabil că „Național-Zeitung” nu a lăsat colaboratorii cu mai multă îngrijire, pentru a nu expune ca personaje atât de importante, ca însuși președintele confederației, sa se găsească într-o situație delicată.

Agenții fără rușine ai regimului ungurec, n'au existat să se folosească de incalcularea președintelui confederației elvețiene, pentru a-și surecra venitul și în coloanele ziarului elvețian, „Național-Zeitung”.

Nu e acesta întâmplul caz și nu va fi nici cel din urmă. Datoria noastră și-a aliașilor noștri din Mica-Înțeleger, e să-i ținem de acur, să-i demascăm, să-i irecem imposibili pe acești bandiți maghiari ai publicității.

Amicii noștri cehoslovaci nu întârzie să-i lovescă ori de câte ori se prezintă prilejuri.

Rațiuni superioare de stat reclamă încetarea imediată a practicării unei politici care înseamnă o complicitate inconștientă cu întreprinderile vrăjmașe în contra siguranței Statului și a integrității țării.

Ratificarea convenției consolidării bonurilor de tezaur din Italia

Ministerul de finanțe a întocmit proiectul de lege prin care se ratifică convenția pentru consolidarea bonurilor de tezaur din Italia.

Valoarea acestor bonuri este de circa 80 milioane lire italiene.

Proiectul de lege va fi depus zilele acestea pe biroul corpurilor legislative.

Sovietele cumpără grâu

Berlin, 6. (Rafor.) — Se află din Toronto că guvernul sovietic ar fi comandat în Canada lucră pentru suma de 10 milioane dolari făcând de grâu.

In jurul alegerii episcopale

— Latura politică a rezultatului. —

Arad, 7 Mai.

Publicul aradan continuă să se ocupe de evenimentele cari au precedat și de împrejurările în cari s'a efectuat alegerea de Episcop al eparhiei Aradului. Aradani toți nu prevedea să vestească procedurile reglementate cari au dus la ruperea pactului prin care se îndepărta orice posibilitate de amestec, streină în afacerile bisericesti.

Dar dacă toți oamenii de bună credință regretă cele petrecute și căderea candidaturii susținut de aproape unanimitate credincioșilor din județ, sunt unii cari caută să exploateze în interes politic, rezultatul acestei alegeri.

Faptele se cunosc îndestul de bine ca să se vadă că în aceste alegeri nu s'a dat o luptă politică, și că, cu atât mai puțin, învingerea — precum spun unii — este a guvernului.

Ne simțim datori să lămurim și din acest punct de vedere evenimentul care a impresionat în cel mai înalt grad publicul aradan. Fără să urmărim un interes politic, nu căutăm decât să desprindem adevărul din noianul de cancanuri cari se țes de către cei interesați în jurul acestor alegeri spre a produce confuziuni în spiritul public.

Organ de luminare a opiniei publice, ne simțim datori să informăm pe cetitori în mod onest și cu precizie asupra tuturor evenimentelor ce-i interesează.

Se afirmă adică, în anumite cercuri, că alegerea de Dăbâlcă trece în posesia episcopului înfrângere pentru guvern, care sprijinea candidatura C. S. Protosinelului dr. Aurelian Magier.

Cea mai simplă socoteală ne arată că această afirmație este eronată. Se poate cunoaște cu precizie că în votat fiecare deputat, timp de această împărțiri în două tabere, înțelegând în mod activ și pe fapta, fiecare pentru candidatul său.

Alesul a intrat, precum se știe, un număr de 30 de voturi. Din numărul acesta 20 DE VOTURI ERAU LIBERALE, 4 averseceni, și 6 ale partizanilor dlui Vasile Iordăș.

Așa dar, dacă vrem să dăm și un înțeles politic acestei alegeri apoi e neîndoios lucru că triumful este al liberalilor.

Remarcăm faptul că prefectul județului Timiș-Torontal și primarul orașului Timișoara, cei doi călduroși susținători ai P. S. Diaconului Comșa, au fost, cu câteva zile înainte de alegere ca să primească indicațiuni. Se presupune că acestor reprezentanți ai autorității li s'a lăsat, la București, mână liberă, de vreme ce au susținut apoi în mod tăș și activ, candidatura celui care a fost ales.

E neîndoios dar, că alesul fiind al

liberalilor, în mare majoritate, nu poate fi vorba de o înfrângere a liberalilor.

Socoteala de mai sus ne arată că mînim importanță a avut în aceste alegeri, d. Goldis și cei cinci partizani ai dsale față de cei 20 de liberali și 4 averseceni. Dacă am insistat și noi, ca și toată lumea, asupra atitudinii dlui Goldis, am făcut o nu pentru socoteam că ds-a a reputat vre un triumf cu mijloace meschine, ci numai pentru a reprobă aceste mijloace, în sine, a căror întrebunțare adaugă o scădere la activul unei cariere politice.

Infrângerea speculei în stațiunile balneare și climaterice

Ministerul de industrie și comerț, în conformitate cu dispozițiunile legii pentru înfrângerea și reprimarea speculei ilicite, a trimis o adresă prefecturilor din țară prin care le amintește că sunt obligate, ca de comun acord cu ministerul, să fixeze prețurile maxime pe timpul sezonului, în stațiunile balneare și climaterice, pentru băi, restaurante, hoteluri și locuințe particulare.

Pentru a se preveni din timp specula ce se obișnuiește în timpul verii în aceste stațiuni, și pentru ca ministerul să poată fi pus în măsură să fixeze asemenea tarife care nevor să cunoască modificări economice a stațiunilor respective.

În consecință prefectii împreună cu primarii vor examina propozițiile din anul trecut și le vor comunica ministerului de industrie și comerț pentru emiterea unor dispoziții.

Lucrările pentru aplicarea reformei administrative

Comisia pentru pregătirea măsurilor de aplicare a reformei administrative s'a întrunit ieri la ora 10 a. m. la Biroul de stat.

Au luat parte și dnu Virgil Brătianu, ministrul finanțelor, general Arthur Văitoianu, ministrul comunicațiilor, I. Inculeț, ministrul Basarabiei, G. Tătărescu, subsecretarul de stat al ministerului de interne și Al. Crăsnaru, secretarul general al ministerului de interne.

S-au pus la punct o serie întreagă de chestiuni în legătură cu problemele financiare.

După cum am anunțat azi încep la ministerul de interne conferințele cu prefectii din toată țara și cu președinții comisiunilor interimare, ale orașelor.

Conferințele vor dura 3 zile.

Convocarea lor s'a făcut ca o urmare a terminării lucrărilor pregătitoare de aplicare ale acestei reforme.

PIETRELE DOAMNEI

— Poveste istorică —

Sunt câteva sute de ani de atunci...

Bătrâni cari spun povestea asta nu mai știu minte ce Domn era în țara Moldovii pe acele vremuri.

Într-o zi de vară, un syon de groază umbra prin satele de sub poalele munților; „Turcii Vin Turcii!” Spaima se lăsa ca fulgerul prin vestirea buciurilor și a focurilor de pe înălțimi. Oșterea turcească, căta frunză și iarbă, trecuse Dunărea și înainta acum în inima Moldovii, jefuind, arzând și robind.

Domnul își ridică oasele, se puse împotriva cu toată puterea țării, dar năvala păgânului în păcări risipite după pradă, nu mai conținea. Și de acela biruit a rămas mica oșteră a Moldovii și pustiită, cumplită a fost sămănața de multimea hoardelor turcești. Și a fost Domnul nevoit să se tragă din fața dușmanului, ca să se pună la adapost după perdele de codrii. Pe Bistrița în sus este un loc ce se cheamă la leale care aduce aminte că acolo ar fi poposit călăreții moldoveni când a căzut o urgie grea peste țară.

Mai sus de Ceahlău, la sat la Călugărani era în vremea aceea un schit păzit de un călugăr bătrân cu barba albă ca zăpada. Biserița aceea mitică sta ascunsă sub o stâncă uriașă despre care povestea spune că diavolul ar fi rupt-o din vârful Ceahlăului

ca să oprească cu ea apa Bistriței, dar tocmai pe când da să ridice piatra, căntă cocoșul și o lasă repede să cadă acolo unde e acum și fugi ca să nu l'apuce lumina zilei. Aici, la chilia schitului, aștepta Doamna întoa cerea soțului dela bătlălie. Într-un scăpat de soare, se găzi foarte deslușit un tropot de cai. Un călăreț se lvi urmat de alți câțiva în urmă. Era Domnul Moldovii cu o mică creată de oștăși. Se opri numai atât cât să și ia soția sus pe cal și fără să zică o vorbă, porni înainte dealungul râului, spre codrii.

Fugarii s'ajunseră repede pe o cărare îngustă în pădurea dela Broșteni. De aici încolo spre muntele Rarău, urcând se făcea tot mai greu și numai cine cunoștea potecule putea să s'ajungă acolo sus fără primăjdie. Călugărul Domnului oșteni purtând o îndoită sarcină și degeaba îl izbea cu pînă, căci mai nu mai putea să urce, scotea doar câte un gălăit trist.

— Măria ta, zise un om din ceată, ia calul meu ca eu rămân în urmă.

Doamna se împotrivi.

— Mai repede, Măria Ta, că pe urmă o fi mai rău, zise oștenul, și ridică pe Doamna, așezând-o pe calul lui.

Departă pe vârfuri, la Rarău, se arătau cele două stânci ca două turle de biserică: acolo era o peșteră unde se puteau ascunde.

O pădure bătrână nestrăbănută de picior de om se întindea până sus. Printre butucii răsturnați se ridicau alți brazi uriași. Suișul se făcea tot mai anevoios din pricina putregăirilor și a mușchilului care alunecau sub picior.

La o cotitură de potecă, se pomeniră cu un trotet și apoi un răget: în desăși țării un zămbu cu coarnele plecate în jos și năvălind dintr-o dată spre Doamna. Călugărul se ridică în piciora sfărâind și apoi căzu pe spate. Când să se repedă a doua oară, Domnul zăbi cu o lovitură de paoș grumazul fărâș; urmă a doua și a treia lovitură până ce s'albăciunea se prăvăli scăldată în sânge. Alături unde a căzu zămbul era o stâncă lată care a fost tottează de atunci „Piatra Zămbului” și numele ei se pomeneste și azi pe a oia.

— Poti să te ridici? întrebă Voievodul pe soția sa care fu frântă pe o patina de mușchii morale.

— Nu mi-e nimic! Merg eu fine până la capatul lumii!

Dar obraji ei erau galbeni ca ceapa.

Dela Piatra Zămbului nu mai era clip de urecat cu căi. După o clipă de gândire, Domnul zăbi:

— Aici ne despărțim. Trebuie să mă întorc acasă strâng oastea. Tareul ăsta nu are, pînă te și va și amar de buia țara. Tu Ștefăniță ai să duci pe Doamna la peșteră și să rămâi acolo în pază până ce voi veni eu.

Nu poți merge până la capatul lumii, zise el către Doamna, rămâi-o le gât.

— Va să zică ne despărțim! oftă ea.

Alegerea de Episcop din Arad

Arad, 7 Mai.

La distincția persoanelor arădane ne trimite publicarea următorului articol, care oglindește starea de spirit unanimă a arădianilor în urma celor petrecute la alegerea episcopului.

În coalele acestui ziar s'a tratat din multe puncte de vedere, chestia alegerii de episcop. Este trebuința, ca după cele întâmplate să se lumineze lucrurile pe toate laturile. Văzând că nu se stăruie îndeajuns asupra rolului autorului învârtăriei recente a societății arădane, pe chestia alegerii de episcop, care chestie trebuia să ne adune — în răgăsimi datei voie să arătăm în toată gloria lui suferințele pe vinovatul nostru arădian. Că acest lucru, din motivul, că în episcopul nostru avem o seamă de frați distinși, de dincolo de Carpați, cari nu cunosc decât pe autorul necăzitorilor dorințe generale a județului nostru. Voiesc să-l cunoscă ca toți, împreună cu generația țărănească, care tocmai acum se ridică și care nu a putut cunoaște întâmplările din 1912, a căror urăciune se repetă acum.

Stăm sub impresia dureroasă a căderii alegerii de episcop, a celui mai distinct al episcopiei, pe care l'am putut avea azi drept candidat la scaunul episcopesc al Aradului. În auzul nostru nu este al. Noi, aderenții P. C. Sale protosinodului Andrei A. Magier — nu am introdus acțiunile premagătoare alegerii — venim la luptă politică. Nu am propagat vătărmă am cinstit după cum se cuvine. Măcar după alegere, ne resemnăm în fața faptelor și ne dăm toată silința să pregătim primirea demnă a noului ales. Pe noi episcop voim să-l înconjurăm cu dragoste și în dreptcredințioși. Ii vom face doar propoziții, ca pentru ajungerea acestei demnități, nu a luat calea cea dreaptă și bună, care ducea în prima linie la Arad, după care la Timișoara, Sibiu și București. Cu arădianii să treacă și de a seamă că în Arad va viețui și prin urmare avea de căutat în primul loc drumul care duce la înălțarea noastră, nu căile lămurale, cu ascunzări, la răspoiți și preoții urei și vrăjbei. Nu cunoaștem însă drept circumstanță atenuantă a acestei greșeli nevoite, lipsa de experiență, care este inerentă vârstei sale om tinăr. Suntem convingiți, că Cucerirea Sa își va cunoaște greșala și va face totul pentru a se îngloba în nota atmosferice înconjurătoare. Noi avem tăria suferințelor de a trece acum peste julele noastre obișnuite nelămurite. Depinde de la noul ales, să ne câștige inimile, pline de iubirea

creștinească. Il asigurăm, că mai repede va ajunge la conflicte cu protectorul său de azi, cel vecinic stăpânit de ură diabolică.

Cunosc bănășii, precum și noțiunile lor despre terozitate. Sunt în stare să le înțeleg dar nu aprob atitudinea de la alegere. Mă bucur, că mi-a ajutat Dumnezeu să ajung și ziua de 3 Mai 1925, când l'am putut vedea solidari pe acești certăreți și nedisciplinabili frațiori. Nu mă ocup de gestul lor, ci voiesc să-i avertizez dinainte, că dacă vor ieși pe față cu intențiile lor neobișnuite, cari i-au legat la 3 Aprilie a. c. într-un mănunchiu, ei vor întâmpina rezistența tuturor arădianilor cu ori fără vot în Sinod, cari pentru păstrarea reședinței episcopiei, vor forma un front cu mult mai solid, de cum au fost ei la alegere.

Acțiunea fraților bănăși a fost explozivă însă de d. Vasile Goldiș. Fără să-și dea seama de urmările procedurii sale, d. Vasile a atârnat bănășii cu neputinabile bagaj de rancune, ură și dor de răzbunare, pe care l-a purtat toată viața cu d. sa. Presimțind cu tot felul de mijloace, asupra prietenilor și aderenților politici, d. Goldiș a profanat însușirea unanimă manifestată pentru candidatul județului. A corupt convingerea oamenilor influențabili, și cu 9 deputați sinodali arădiani (din 36 câți erau) a asigurat învingerea candidatului bănășilor.

Făcându-se pact, cu ocazia alegerii deputaților sinodali din județul Aradului toată lumea se aștepta, că această atitudine culpabilă, va fi urmată până la capăt, adică și cu privire la candidare și alegere. La adăpostul acestor considerații gruparea simpatizilor se făcea într-un mod spontan și pe față, în jurul candidatului județului întreg: Prea Cuvioșia Sa Protosinodul dr. Andrei A. Magier. După toate acestea d. Goldiș a aflat cu cale, să introducă zavistie între alegători, operând cu mijloacele josnice de care mă voi ocupa separat. Grație acestei acțiuni înalțabile, cunoaștem rezultatul, de care azi alară de bănăși nu se bucură nimeni, nici chiar partizanii d. Goldiș. Episcopul nou va săi la Arad într-o atmosferă încărcată, penibilă pentru persoana sa, și pentru acest lucru trebuie să i mulțumim: numai d. Goldiș.

Toate acestea sunt opera omului de Biserică fost și eventual viitor ministru, care se cheamă Vasile Goldiș. Dia poartă răspundere integrală înaintea Bisericii, a județului și a opiniei publice din Arad, pentru toate acestea lucruri regretabile.

Senior.

Festival școlar

Sâmbătă 9 Mai la orele 8 jum. seara va avea loc în sala Teatrului orășenesc un frumos festival școlar aranjat de către „Societatea de lectură a liceului de fete Elena Ghiba Birta”, cu următorul program: *Partea I.* 1. Cuvânt de deschidere de d.șoara Cornelia Siclovau cl. VIII. 2. „La fântâna cu găleată”, voce de d.șoara N. Lăcrău cl. VI. 3. „Recitarea de d.șoara E. Turcu cl. VIII. 4. „Fruhlingskusschen” de Sinding, de d.șoara M. Lăcrău cl. VIII. 5. „Joc cu mingea între etrele cl. IV și V. 6. Tablou vibrant: Femei celebre.

Partea II: O audiere japoneză lăsată la două acte, traducere din nemțește de d. M. Lăcrău.

Veniturile acestui festival fiind destinate mării fondului bibliotecii liceului de fete, credem că orice bun român nu va întârzi să-și dea obolul.

Statuia lui Avram Iancu

Comitetul pentru ridicarea unei statui eroului martir „Avram Iancu” a instituit concurs pentru procurarea planului și modelului de gips al acestei statui, pe cum urmează:

1. Să se facă proiectul unei statui în bronz, care să reprezinte caracteristic pe Avram Iancu din anii 1848—49, după tablouri și tradiție. Eventuale figuri secundare ori relieuri să caracterizeze spiritul românesc și epoca deșteptării naționale de la 1848—49.

2. Statuia fără soclu va fi cel puțin de două ori mărimea naturală. În cazul când se alege soluțiunea de statuă equestre, această înălțime minimală va fi pentru statuă inclusiv calul.

3. Locul unde se va așeza este piața Regele Ferdinand din Tg.-Mureș.

4. Speșele statuii, inclusiv soclu și ridicarea la fața locului, nu pot trece peste 1.000.000 Lei.

Termenul concursului este Septembrie 1925.

Proiectele se vor înainta la primăria Tg.-Mureș și vor fi expuse 7 zile într-o sală a primăriei, la vederea publicului.

In amintirea lui Aurel Vlaicu

„În ziua de 21. Mai, despărțământul „Astra” Orăștie în conlucrare cu liceul „Aurel Vlaicu” din Orăștie va bate o placă comemorativă pe casa din Bințiștii uode s'a născut Aurel Vlaicu, înaintul precursor al dezrobirii noastre naționale.

Acasta solemnitate se va desfășura în cadrele unor serbări culturale-poporale.

Invităm deci pe toți cei ce simt românește a contribui cu prezența lor la ridicarea nimbului acestor serbări.

În ziua de mai sus înainte de amiază, în biserica de aici, se va oficia un parastas întru odihuirea mult regretatului aviator Aurel Vlaicu. După amiază se va desfășura programul serbării care program se va comunica ulterior prin ziare. Tot cu această ocazie Cercul studenților universitari Handoreni vor pune bazele întăriei bibliotecii culturale în fruntea comunei Bințiștii.

Agentia Vagoanelor cu Paturi și birou de Volaj la Arad

Dela 1 Mai 1925 Compagnia Internațională a Vagoanelor cu Paturi a deschis o Agenție oficială la Arad, Bulvardul Regina Maria No. 18 (Casa Centrală de Păstrare).

Călători vor găsi la această nouă Agenție toate biletele pentru vagoanele cu Paturi, bilete C. F. R. Canade pt. toată România și pt. toată străinătatea toate clasele și orice destinație.

Pot să reție camere la Hotelul din principale orașe din toată Europa, pot să-și asigure bagajele.

Agenția organizează voiajuri combinate și excursiuni cu reducere în toată Europa.

Agenția reprezintă la Arad Serviciul „Maritim Român”.

Șeful comuniștilor bulgari împușcat

BERLIN, 6. — (Rador). — După știri din Sofia imprăștiute de diferite ziare șeful comuniștilor Iwan Raschew a fost împușcat în Burgas, încercând să fugă.

BERLIN, 6. — (Rador). — Planul unei bande comuniste de a arunca în aer podul căii ferate din Lom a fost zădărnicit.

Mari manevre de toamnă în Germania

Berlin, 5. — Ziarul „Tag” anunță, că în toamnă vor avea loc mari manevre, la cari vor participa toate unitățile Reichswehrului.

Manevrele vor deține în regiunile Bebra, Erfurt și Weimar.

„La Ruletta”

la exemplarul de ziar al nostru, din 3 I. c. am tras atenția, onor. public asupra tratativelor ce au avut loc între Frații Somlo și firma „La Ruletta” din București, pentru deschiderea unei sucursale, de modă femeiești. În ziua de azi ne-am convins, că primele transporturi a suzisei case, deja au și sosit. Frații Somlo își dau toată silința a satifa cerințele on. public lucrând ziua și noaptea la aranjarea stocului mare de articole de modă parisiene. Cu ziua de azi s'a sfârșit aranjarea marfei și vânzarea s'a început.

Se deschide Cinematograful de vară pe Malul Mureșului

Cinematograful de vară de pe Malul Mureșului se va deschide Sâmbătă, în 9 curent, cu un program senzațional humoristic cu Zigotto. Vor rula cele mai noi creațiuni cinematografice ale lui Zigotto și pericolul galben.

Luni, Marți și Miercuri va rula la Cinematograful de vară „Conșta de Belfast”

dramă în 6 acte prelucrată după noua lui Diege M. D. Aspri, în rolurile principale cu Seava Gilonne și Umberto Casilini, cei mai renumiți actori de film.

Conținutul filmului este căsătoria morganatică a unui print, film a cărui execuție e una dintre cele mai senzaționale.

Ca adaus acest film va rula un burlesc de Zigotto pentru distragerea publicului.

Reprezentările se încep la orele 9 și un stert preia.

Parlamentul

Camera

Ședința de noapte

Ședința se deschide la orele 9 și 30. Prezidează d. Iorgu Toma, vicepreședinte. Pe banca ministerială este prezent d. G. G. Mărzescu.

Accelerarea judecăților

Art. 1 și 2 se votează în forma în care au fost prezentate.

La art. 3 se primește un amendament al d. lui I. Stănescu privitor la administrarea probelor.

Art. 4-6 se votează fără modificări.

Ședința se ridică la orele 11 și 40.

Ședința dela 6 Mai

Ședința se deschide la orele 3. d. a. Prezidează d. M. Oricanu.

Pe banca ministerială sunt prezenți d. n. Vintilă Brătianu, I. G. Duca, G. G. Mărzescu, N. N. Săveanu, Al. Lapedatu, G. Cipăianu, I. Inculeț, I. Nstor și general Mărdărescu.

Comunicări

D. LEANCA arată Parlamentului că în timpul vacanței Paștelui ar fi fost declarat arestat de șeful postului de jandarmi din Rodeni, dus la post și apoi imediat liberat.

Cere d. lui ministru de interne să i se dea satisfacție.

Politica externă a României

D. N. IORGA, adresează d. lui președinte al consiliului și d. lui ministru de externe o interelare asupra politicii externe a guvernului.

D. I. G. DUCA, ministru de externe: Exprm mulțumiri d. lui Iorga pentru această interelare care lmi dă pilejul să expun Parlamentului situația externă. (Apl.)

Dezvoltarea interelării se fixează pentru mine.

D. V. MADGIARU anunță o interelare d. lui ministru de industrie în legătură cu înființarea soc. Cugir.

D. VINTILĂ BRĂTIANU, ministrul fi naționale: Afirmăm pe care le-ați făcut în anunțarea interelării sunt cu totul false, (apluze).

Camera admite ca mâine să se desvolte și această interelare.

D. SEVER DAN vorbește în chestia confiscării revistei „România Intervi” din Cluj, cerând explicații d. lui ministru de interne.

Reforma administrativă

Se intră în ordinea de zi: continuarea discuției generale a reformei administrative.

D. ION LAPEDATU declară că se va ocupa mai ales cu finanțele locale, pe cari le consideră de o importanță capitală în problema administrativă, depinzând de ele interesul general al țării.

Condițiunile unei bune organizări a lor sunt: comunele și județele să aibă mijloace suficiente pentru acoperirea cheltuielilor de ordin general, când nu pot fi acoperite din veniturile patrimoniale să se acopere din impozite proporționale și progresive cu venitul și averea locuitorilor.

Cred că noua lege administrativă ar merge pe căi greșite, deoarece nu argumentează veniturile ci numai serviciile.

Trecerea bisericilor și personalului cultural în sarcina comunelor ar fi prea împovăritoare.

D. LAPEDATU spune că guvernul ar fi trebuit cu prilejul acestei reforme să ia în revizie întreaga problemă a finanțelor locale; stabilind pe baza principiilor de dreptate norme noi.

Ședința de noapte a Camerei

BUCUREȘTI. — La Camera în ședința de noapte s'a continuat desbaterile proiectului, procedurii judecătorești, până la articolul 50. Legea s'a votat cu modificări mai mici până la acest articol.

Acțiunea opoziției

BUCUREȘTI. — Blocul unit al opoziției va ținea o întrunire în București cu data de 17 I. c., la care vor participa și delegații provinciilor. Cu intrarea din București opoziția va începe acțiunea pentru răsturnarea guvernului.

Senatul

Ședința dela 6 Mai 1925

Ședința se deschide la orele 3.50 sub președinția d. lui M. Pherekyde.

Pe banca ministerială d. N. D. Chirculescu, general Artur Văitoianu.

D. PREȘEDINTE PHEREKYDE comunică Senatului trista veste a încetării din viață a lui Iosef Sanielevici, senator de Ch.șinau. D. l. președinte spune că defunctul era un spirit luminat și drept. A luat parte la discuția legilor de interes general. Mai ales în legile financiare și economice. Sanielevici a contribuit cu luminile sale la buna lor întocmire. Spirit drept și bun român el a sorănit, chiar în contra părerilor unora din coreligionarii săi, toate chestiunile care priveau interesul național.

D. s'a închis spunând că a exprimat familiei, în numele Senatului, cele mai adânci părerii de rău pentru această pierdere.

Interpretarea art. 27 din legea agrară

D. PREȘEDINTE spune că la începutul ședinței trebuie repetat votul rămas nău asupra proiectului privitor la interpretarea art. 27 din legea agrară din vechiul regat.

D. GR. PROCOPIU explică în ce constă acest proiect de interpretare și înlesnire a aplicării acestui articol, care privește pământurile ce se dau agromonilor.

Proiectul pus la vot intrunește 24 bile albe și 41 negre. Conform regulamentului votul este nul și se va repeta în ședința viitoare.

Credite

Se votează fără discuție următoarele proiecte:

Acoperirea creditelor extraordinare deschise în cursul anului 1924, pe seama diferitelor ministere în valoare de două miliarde 538 milioane.

Legitimarea unor credite extraordinare în valoare de 146 milioane.

Deschiderea unui credit de 1 milion patru sute de mii lei pentru exploatarea carierelor de piatră Morlaia din Cojocna și Ciuci din jud. Arad.

Deschiderea unui credit extraordinar pe seama ministerului comunic. ților de 230,613,299 lei pentru lichidarea lucrărilor de reparațiuni la materialul rulant CFR.

Legitimarea creditelor extraordinare de 58,797,399, deschise în anul 1924 de diferite ministere.

Convenții

Rectificarea datei de 1 Ianuarie 1923 din art. 1 al acordului încheiat cu creditorii Italiei și ratificat prin legea din 10 Martie 1925, în loca de 1 Ianuarie 1922.

Actul relativ la creanțele elvețiene în România născute anterior datei de 11 Noemvrie 1918.

Stațiunile radio-electrice

D. AL. GUSSI, raportor, citește proiectul de lege pentru instalarea și folosința stațiilor și posturilor radioelectrice.

Art. 1—11 se votează fără discuție.

D. SIMA NICULESCU, la art. 12 roagă pe d. ministru să lămurească cine vor fi acei cari vor face lucrările de instalație, pentru ca nu cumva acesta să constituie un monopol.

D. GENERAL VAITOIANU, ministrul comunicațiilor, răspunde că instalațiile pot fi făcute de orice specialist. Vânzarea aparatelor este liberă numai că vor purta un număr de înregistrare.

Art. 12—16 se votează.

D. X. ERACLIDE, la art. 17, cere ca pedeapsa contra funcționarilor cari divulgă comunicările Statului să fie mai mare decât când divulgă convorbirile particulare.

D. General VAITOIANU, răspunde că desecra s'a prevăzut amendă de la 5000—10.000 lei, pentru ca să fie o gradatie a pedepselor.

Celelalte articole se votează fără discuție.

Inlesniri pentru pășunatul vitelor

Di Prefect al județului a obținut reducerea la jumătate a prețului pășunatului în păduri —

În ultima călătorie ce a făcut la București inspector general administrativ I. Georșescu, prefectul județului, a reușit să satisfacă cererile stăenilor cari se plângeau de prețul prea mare al pășunatului în pădurile statului. Prețul s'a redus la jumătatea sa, ceea ce se fixează iar ministerul a trimis districte regionale să lămură decizia. Prin decizia d. lui Ministru din 7 Martie c. avându-se în vedere că la unele comune nu s'a dat deloc izlazuri, sau nu s'a dat de fapt până în prezent, iar la altele izlazul dat este insuficient, s'a aprobat și în anul curent să se permită învoirea vitelor în izlazuri — ca și în anul trecut — și anume numai în acelea care sunt mai mari ca 15 ani. Sub această vârstă, cum și în pădurile în curs de regenerare, pășunatul ră mâne absolut interzis.

INFORMAȚIUNI

Noul Episcop

Protosinodul dr. Gh. Comșa noul ales episcop al Aradului, va fi examinat canonic de sinodul episcopilor și apoi va intra în funcția monahală.

După ce va trece prin gradele ierarhiei monahale va fi hirotonisit arhieru.

Data investirii și instalării nu a fost încă stabilită.

Noul episcop a fost primit în audiență de ministrul.

Reîntoarcerea d. lui ministru Al. Constantinescu în țară

Di Al. Constantinescu ministrul Domeniilor, a trecut în noaptea de 6—7 Mai prin ora locală, venind dela Paris.

Da a fost întâmpinat la soșire de către d. C. Georșescu prefectul județului, cu care s'a întreținut până la plecarea trenului din București.

Serbarea școlii normale de fete din Arad

Școala normală de fete din localitate, de conducerea d. lui directorului Longier, a sărbătorit pentru ziua de 21 Mai (sf. Constantin și Elena) la orele 4 și jumătate d. a. o frumoasă serbare în sala Casei Naționale. Amplasat fiind că toate serbările organizate de această școală până în prezent, au fost între cele mai reușite, credem că nici un român dornic de frumos nu va lipsi dela această serbare. Biletele se găsesc de vânzare — dela 15 Mai — în cantinara școlii din bulevardul general Draga. Programul îl vom publica la timp.

Groasnică nenorocire a unei societăți aristocratice din Budapesta

Arad, la 7 Mai.

Eri noapte la ora 1 a avut loc la Budapesta pe Boulevardul Ștefanua un accident de automobil cu urmări fatale pentru un grup de magnati unguri. Automobilul „Lancia-Lambda” condus de contele Pallavicini proprietarul mașinei în urma unei viteze prea mari și al unui viraj vehement s'a ciocnit de un arbore al Boulevardului alegându-se din automobil mai multe buchețe. În automobil mai luaseră loc doamnele contesa Eda Zichy, contesa H. Salm și o tineră frumoasă americană Miss Allen Flammy, sosită în cutând la Budapesta. Cei cinci pasageri au fost răniți foarte grav suferind grave leziuni interne și fracturarea ambilor genunchi. Contele Pallavicini s'a ales cu o coastă fracturată și cu grave leziuni la cap.

Contesa Zichy și a fracturată genunchiul, iar celelalte pasageri au suferit leziuni mai puțin importante. Accidentul se datorase unui viraj prea vehement pe care contele de Pallavicini a fost nevoit să-l facă ca să evite călcarea unui pieton, care a fost observat numai în momentul ultim. Cum automobilul mergea cu o viteză de 50 km. pe oră, în urma întoarcerii mașinei într'un unghiun aproape de 45 grade s'a putut evita călcarea dar în același timp nenorocirea era inevitabilă. Mașina s'a ciocnit de un arbore al Boulevardului suferind o completă avarie și cauzând pasagerilor grave leziuni corporale.

